

Sygn. akt I C 354/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 grudnia 2015 roku

Sąd Okręgowy w Białymstoku I Wydział Cywilny

w następującym składzie:

Przewodniczący:	SSO Joanna Dorota Toczyłowska
Protokolant:	Katarzyna Anchimiuk

po rozpoznaniu w dniu (...) grudnia 2015 roku w Białymstoku

na rozprawie

sprawy z powództwa N. G. i S. G.

przeciwko M. S.

o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli

I. oddała powództwo

II. odstępuje od obciążania powodów kosztami procesu w całości

III. nakazuje wypłacić ze Skarbu Państwa Sądowi Okręgowemu w Białymstoku na rzecz radcy prawnego M. B. Kancelaria Radcy Prawnego (...)-(...) B., ul. (...) kwotę 3.600 złotych powiększoną o należny podatek VAT tytułem nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej z urzędu

UZASADNIENIE

Powodowie S. G. oraz N. G., po ostatecznym sprecyzowaniu stanowiska procesowego przez ustanowionego pełnomocnika z urzędu w osobie radcy prawnego, wnosili o zobowiązanie pozwanego M. S. do złożenia na ich rzecz oświadczenia woli w przedmiocie zwrotu przedmiotu darowizny sporządzonej w formie aktu notarialnego, zapisanej w Repertorium A pod numerem (...) i przeniesienia prawa własności lokalu mieszkalnego nr (...) stanowiącego odrębną nieruchomość o powierzchni użytkowej 61,10 m² wraz z pomieszczeniem przynależnym – piwnicą nr 22 o pow. (...),20 m², położonego na I kondygnacji (parter) w budynku wielomieszkaniowym w B. przy ul. (...) oraz udziału związanego z własnością lokalu wynoszącego (...) części działki nr (...) o pow. 1,8542 ha położonej w obrębie Nr (...) – S. P., jednostka ewidencyjna B., powiat m. B., woj. (...) oraz z udziałem wynoszącym (...) części we współwłasności budynków i urządzeń stanowiących odrębną nieruchomość, które nie służą wyłącznie do użytku właścicieli lokali oraz do złożenia wniosków do Sądu Rejonowego w Białymstoku IX Wydziału Ksiąg Wieczystych o wpisanie w dziale II Księgi Wieczystej nr (...) powyższych wpisów, a także zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Pełnomocnik złożył również wniosek o przyznanie na jego rzecz

kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu oświadczając, że nie została ona opłacona dotychczas ani w całości ani w części (k.1, 68-73).

W uzasadnieniu podnosili, że już od dziecka pozwany sprawiał duże kłopoty wychowawcze stosując wobec nich przemoc, uchylając się od obowiązku nauki, co w konsekwencji doprowadziło do umieszczenia go w Domu Dziecka, gdzie przebywał przez okres 2-3 lat. Popadał w przeszłości również w konflikty z prawem, co skutkowało wyrokami karnymi skazującymi go na bezwzględne kary pozbawienia wolności. W zakładach karnych przebywał przez okres łącznie ok. 7 lat. Obecnie przebywa poza granicami kraju. Niejednokrotnie zapewniał powodów, że zmieni swoje postępowanie, obiecywał poprawę, co skutkowało powzięciem decyzji o przepisaniu na niego mieszkania aktualnie zajmowanego przez małżeństwo G.. Zachowanie pozwanego miało doprowadzić także do znacznego pogorszenia się stanu zdrowia powódki, w wyniku czego przebyła ona zawał mięśnia sercowego. W ocenie powodów, obdarowany dopuścił się zachowań, które należy ocenić w kategoriach rażącej niewdzięczności, jako przesłanki warunkującej skuteczne odwołanie darowizny w rozumieniu art. 898 § 1 kc.

Pozwany M. S., w odpowiedzi na pozew wnosił o oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powodów na jego rzecz kosztów procesu według norm przepisanych (k.30-32).

Uzasadniając swoje stanowisko podkreślił, że żadną miarą nie dopuścił się rażącej niewdzięczności względem powódki, nie groził jej, nie zastraszał, nie wyzywał, był wobec niej lojalny, wspierał ją, czego dowodem miały być spłaty znacznej części zaciągniętych przez nią długów. Aktualnie zaś, pozwany na stałe przebywa wraz z rodziną w B. i nie uczestniczy w codziennym życiu powodów. Brak jest więc w świetle powyższego przesłanek do odwołania darowizny, a zachowanie M. S. nie sposób ocenić w kategoriach niegodnego.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Powódka N. G. jest matką pozwanego M. S., zaś powód S. G. – jego ojczymem. Od najmłodszych lat pozwanego łączyły z matką dość trudne relacje, ugruntowane głównie w jego niepoprawnym zachowaniu, a przy tym w nieumiejętności powódki wpłynięcia na syna i zmiany jego postępowania. Podejmował leczenie w (...) ZOZ im. S. D. w C. z rozpoznaniem zaburzeń zachowania, był dwukrotnie hospitalizowany (k.101). Wchodził w konflikty z prawem, obracał się w nieodpowiednim towarzystwie, co doprowadziło do podjęcia decyzji przez N. G. i umieszczeniu syna w Domu Dziecka. Po opuszczeniu powyższej placówki, zmienił sposób traktowania matki i ojczyma, z czasem jednak ponownie zaczął sprawiać problemy wychowawcze. Z biegiem czasu pozwany wyjechał w celach zarobkowych do B., gdzie od co najmniej 23 lat koncentruje się jego życie. Od tej daty nie zamieszkał z powodami. Pozostawał z nimi w kontakcie, przekazywał im okresowo środki finansowe, pomagał spłacać zaciągnięte pożyczki. Decyzją Urzędu Miejskiego z dnia 07.03.2011r., z wniosku powódki, pozwany został wymeldowany z adresu przy ul. (...) w B., albowiem od ok. 1992 roku przebywał na stałe w B. (k.43-45). W trakcie sporadycznych przyjazdów do Polski zatrzymywał się u teściowej, w B. przy ul. (...), odwiedzając matkę i ojczyma.

W dniu 28.12.2011r., podczas pobytu pozwanego w Polsce strony zawarły w formie aktu notarialnego, Repertorium A nr (...), umowę darowizny przenoszącą własność lokalu mieszkalnego numer (...) stanowiącego odrębną nieruchomość o pow. użytkowej 61,10 m⁽²⁾ wraz z pomieszczeniem przynależnym piwnicą nr 22 o pow. (...), 20 m⁽²⁾ położony w B. przy ul. (...), dla którego to lokalu Sąd Rejonowy w Białymstoku IX Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą (...), wraz z udziałem wynoszącym (...) częściach działki nr (...) o pow. 1,8542 ha położonej w obrębie Nr (...) – S. P., jednostka ewidencyjna B., powiat m. B., woj. (...) oraz z udziałem wynoszącym (...) częściach we współwłasności budynków i urządzeń stanowiących odrębną nieruchomość, które nie służą wyłącznie do użytku właścicieli lokali. Wartość darowizny strony określiły na kwotę 200.000 zł. Jednocześnie, M. S. oświadczył, że ustanawia na rzecz swojej matki oraz swojego ojczyma na czas nieokreślony nieodpłatną służebność osobistą mieszkania, polegającą na prawie zamieszkiwania i swobodnym korzystaniu przez uprawnionych w sposób dotychczasowy z całego lokalu mieszkalnego nr (...) opisanego wyżej (k.5-7v.). Strony postępowania ustaliły, że mieszkanie zostanie przepisane na pozwanego, ten zaś pomoże spłacić powódce zaciągniętą pożyczkę. Ponadto pozwany w różnym stopniu finansował potrzeby powodów, zarówno w postaci udzielania im pożyczek,

przekazywania pieniędzy na zakup lekarstw, bieżące wydatki, ale także dodatkowe zakupy, m.in. remont samochodu, zakup przyczepy. Przywiózł także powódce wózek, za pomocą którego mogła się przemieszczać, albowiem jej stan zdrowia uniemożliwia swobodne i nieskrępowane poruszanie się. Rozumiejac potrzebę podwyższenia komfortu życia powodów, w miesiącu lutym 2015r. pozwany wymienił okna w zajmowanym przez nich mieszkaniu na swój koszt, na okoliczność czego przedłożył stosowne faktury VAT (k.39-40). Według twierdzeń powódki, w dniu 02.02.2015r., w trakcie wykonywania powyższych prac remontowych w mieszkaniu zajmowanym przez małżeństwo G., miało dojść do sytuacji, w której pozwany naruszył jej nietykalność cielesną oraz naruszył czynności narządów ciała. Na miejsce zdarzenia wezwani zostali funkcjonariusze Policji. Do akt sprawy przedłożona została dokumentacja medyczna obrazująca stan zdrowia powódki (k.12, 74-80).

Jak wynika z informacji udzielonych Sądowi przez Prokuraturę Rejonową B.-P. w B., pod sygn. 1 Ds. 1032/15 zarejestrowano postępowanie przeciwko M. S., zakończone w dniu 30.03.2015r. umorzeniem na podstawie art. 17 § 1 pkt 1 kpk (k.95-96, 139). Z pisma z III Komisariatu Policji w B. wynika, że w mieszkaniu zajmowanym przez powodów miały miejsce dwie interwencje, m.in. z dnia 02.02.2015r., gdzie syn miał bić matkę. Interweniujący na miejscu policjanci nie potwierdzili tego faktu (k.138).

Oświadczeniem z dnia 18.02.2015r., wysłanym za pośrednictwem operatora pocztowego na aktualny adres zamieszkania pozwanego na terytorium Belgii, doręczonym w dniu 24.02.2015r., powodowie odwołali dokonaną na rzecz pozwanego darowiznę powołując się na przesłankę rażącej niewdzięczności przejawiającą się m.in. pobiciem w dniu 02.02.2015r. darczyńcy w osobie N. G., co skutkowało doznaniem przez nią znacznego uszczerbku na zdrowiu, jak również dopuszczaniem się w przeszłości zachowań nagannych w postaci wyzywania, awanturowania się i groźbami pozbawienia życia. Jednocześnie wezwano pozwanego do zwrotnego przeniesienia własności nieruchomości na powodów (k.8-11).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego, w szczególności wymienionych wyżej dokumentów, częściowych zeznań powodów, pozwanego oraz zeznających w sprawie świadków: H. C., P. C., W. S., I. S., Z. K., J. S.,

Sąd podzielił zeznania stron w części dotyczącej problemów wychowawczych pozwanego, relacji rodzinnych i istniejącego konfliktu, okoliczności zawarcia przed notariuszem umowy darowizny, zlecenia przez M. S. dokonania na jego koszt wymiany okien w mieszkaniu. Nie zasługiwały na uwzględnienie twierdzenia powódki, jakoby w dniu 02.02.2015r. doszło do opisywanych przez nią wydarzeń, w wyniku których doszło do naruszenia czynności narządów jej ciała, albowiem pozostają w sprzeczności z pozostałym zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym, nie znajdują potwierdzenia chociażby w zeznaniach S. G., obecnego w tej dacie w mieszkaniu czy dokumentacji uzyskanej z Prokuratury w B. oraz III Komisariacie Policji w B.. Innych zachowań, dla uprawdopodobnienia zachowań pozwanego umożliwiających zakwalifikowanie ich w kategoriach „rażącej niewdzięczności” nie opisywała, wskazując wyłącznie na niewłaściwy sposób odzywania się, wyzwiska, wulgaryzmy pod adresem powodów.

Co do zasady, przesłuchiwani w sprawie świadkowie (k.152-156v.) nie wnieśli spostrzeżeń istotnych dla ustalenia rażącej niewdzięczności, nie wskazywali na konkretne zachowania pozwanego sprzeczne z ogólnie przyjętymi zasadami współżycia społecznego, akcentując jedynie istnienie konfliktu pomiędzy pozwanym a powodami oraz nieprawidłowe zwracanie się M. S. do matki. W części dotyczącej wydarzeń będących bezpośrednią przyczyną wystąpienia z powództwem w niniejszej sprawie, tj. „pobicia” powódki w dniu 02.02.2015r., bazowali wyłącznie na subiektywnych twierdzeniach przekazanych im przez powódkę bądź informacjach zasłyszanych. H. C., najbliższa sąsiadka powodów, podkreśliła że nigdy nie była świadkiem zdarzeń mogących rzutować na ocenę zachowania pozwanego, nie dysponowała wiedzą dotyczącą zabezpieczenia przez M. S. części potrzeb materialnych powodów. Słyszała wyłącznie wyzwiska kierowane pod adresem powódki, nie umiejscowiła ich jednak w czasie, jaki mają charakter, czym były podyktowane oraz czy były to jednostronne obelgi, czy obie strony aktywnie uczestniczyły w wymianie argumentacji. Zeznania świadka P. C. okazały się nieprzydatne dla rozstrzygnięcia sprawy, albowiem o zdarzeniu z 02.02.2015r. czerpał wiedzę wyłącznie z zasłyszanych informacji, nie potrafił ocenić osobowości

pozwanego, nie widywał go. Świadek W. S. na wstępie swoich zeznań zaznaczył, że nigdy nie był świadkiem zdarzeń między stronami, a relacje łączące powódkę z synem znał wyłącznie z opowieści.

Sąd nie uwzględnił zeznań I. S., albowiem nie znajdują potwierdzenia w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym. Świadek podnosiła okoliczności, którym zaprzeczali w treści swoich zeznań sami powodowie, m.in. S. G. kategorycznie podkreślił, że pozwany nigdy go nie pobił, tymczasem – zdaniem przesłuchiwanej – miał on w wyniku zachowań M. S., stracić część uzębienia, ponadto oboje małżonkowie G. wyraźnie akcentowali uzyskiwaną sporadycznie pomoc finansową od pozwanego, czemu zeznania w/w świadka kategorycznie przeczyły.

Zeznania J. S. i Z. K. pozostawały w znacznej części zbieżne z poczynionymi przez Sąd ustaleniami (k.155-155v.) i zostały uwzględnione w zakresie pobudek kierujących powódką do dokonania czynności darowizny, przekazywania przez pozwanego powodom środków finansowych. Teściowa pozwanego opisywała ponadto okoliczności odebrania rzeczy należących do zięcia w czasie, gdy z wniosku powódki dokonana została czynność wymeldowania go z adresu przy ul. (...).

Sąd z dużą dozą ostrożności przeanalizował zeznania K. K. (2) (e-protokół z dnia 04.09.2015r.). Z jednej bowiem strony jest ona bezsprzecznie specjalistą w wykonywanym zawodzie lekarza, w żadnej też mierze Sąd nie jest władny do oceny jej kompetencji, nie mniej jednak w zakresie zdarzenia z lutego 2015r. świadek podkreślała zaobserwowane liczne zasinienia u powódki, mające być wynikiem – jak twierdziła – zachowań pozwanego, tymczasem w przedmiotowej sprawie czynności prowadzone były przez Prokuraturę Rejonową w Białymstoku zakończone wydaniem postanowienia o umorzeniu postępowania w oparciu o treść art. 17 § 1 pkt 1 kpk, tj. czynu nie popełniono albo brak jest danych dostatecznie uzasadniających podejrzenie jego popełnienia. Nie negując więc twierdzeń lekarza dotyczących stanu zdrowia powódki, Sąd przyjął że obrażenia na ciele nie mogły pochodzić od pozwanego. Ponadto, zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie pozwolił ustalić, aby M. S. miał uderzać powódkę w klatkę piersiową.

Przesłuchiwana w drodze pomocy sądowej przed Sądem Rejonowym w Bielsku Podlaskim świadek E. G. nie miała kontaktu z pozwanym od kilkunastu lat, nie jest ona więc w stanie ocenić, jak zmieniało się jego zachowanie na przestrzeni czasu od daty dokonania darowizny do dnia złożenia oświadczenia wzywającego go do zwrotnego przeniesienia mieszkania na powodów. Sama zaśnie zaobserwowała agresywnych zachowań wobec matki oraz ojczyma, a źródłem informacji były dla niej treści przekazywane przez N. G. (sygn. I Cps 32/15; e-protokół z dnia 08.10.2015r.).

Przesłuchiwani w siedzibie Wydziału Konsularnego Ambasady RP w B. członkowie najbliższej rodziny powódki oraz pozwanego, A. G., R. T., W. K. opisywali charakter relacji stron, nieporozumienia do których dochodziło na przestrzeni ubiegłych lat. Z racji dość ograniczonych kontaktów utrzymywanych ze stronami dysponowali ubogą wiedzą w zakresie pobudek kierujących powodami do dokonania darowizny, nie wskazali też na konkretne zachowania umożliwiające przypisanie pozwanemu dopuszczenia się rażącej niewdzięczności wobec darczyńców już po dacie przekazania mu mieszkania (k.208-218).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Na wstępie podkreślić należy, że okoliczności, które miały miejsce przed zawarciem umowy, nie mają żadnego znaczenia dla powstania uprawnienia do odwołania darowizny. Rażącej niewdzięczności można się dopuścić jedynie po zawarciu umowy.

W przedmiotowej sprawie materialnoprawną przesłanką przeniesienia własności są przepisy odnoszące się do umowy darowizny. Zgodnie z treścią art. 888 kc, przez umowę darowizny darczyńca zobowiązuje się do bezpłatnego świadczenia na rzecz obdarowanego kosztem swego majątku. Nieodpłatne świadczenie darczyńcy będące jednostronnym aktem jego dobrej woli wytwarza po stronie obdarowanego obowiązek wdzięczności w wymiarze etycznym. Obowiązek ten nie ma charakteru prawnego w tym sensie, że źródło swe czerpie w całości z zasad współżycia społecznego. W świetle art. 56 kc obowiązek ten stanowi jednakże element powstałego stosunku prawnego,

podlegający prawnej sankcji w razie jego naruszenia w stopniu znacznym. Przyjmując obowiązek wdzięczności obdarowanego za punkt wyjścia, ustawodawca konstruuje możliwość odwołania darowizny już dokonanej. Zgodnie z art. 898 § 1 kc darowiznę taką darczyńca może odwołać, jeżeli obdarowany dopuścił się względem niego rażącej niewdzięczności. Jest to wyjątek od zasady trwałości stosunków majątkowych powstałych na podstawie umowy darowizny, a co za tym idzie, może znaleźć zastosowanie jedynie w szczególnych okolicznościach. Podkreślenia wymaga sposób zredagowania powołanego przepisu, w którym jednoznacznie wskazano, że podstawą odwołania darowizny jest zachowanie rażąco niewdzięczne. Nie wystarcza zatem, aby obdarowany okazał się niewdzięczny w powszechnym tego słowa znaczeniu; jego niewdzięczność musi mieć charakter wyjątkowy – musi być „rażąca”.

Ustawodawca nie zdefiniował pojęcia "rażąca niewdzięczność", z uwagi na zróżnicowane sytuacje życiowe stanowiące o konfliktach pomiędzy stronami umowy darowizny; posłużył się formułą ogólną, pozostawiając sądowi ocenę, czy konkretne zachowania mieszczą się w pojęciu rażącej niewdzięczności i odsyłając w tym zakresie przede wszystkim do układu norm moralnych. Zgodnie z poglądem utrwalonym

w orzecznictwie sądów i nauce prawa, niewdzięczne będzie każde zachowanie obdarowanego, niewłaściwe i krzywdzące darczyńcę, przy czym, aby zostało uznane za "rażąco niewdzięczne", musi cechować je znaczne nasilenie złej woli skierowanej na wyrządzenie darczyńcy krzywdy lub szkody majątkowej. Dlatego pod pojęcie "rażącej niewdzięczności" kwalifikują się przede wszystkim popełnione przez obdarowanego przestępstwa skierowane przeciwko życiu, zdrowiu, czci i godności osobistej, a także przeciwko majątkowi darczyńcy. Cechy rażącej niewdzięczności mogą mieć także inne zachowania wysoce nieprzyjemne kierowane bezpośrednio wobec darczyńcy, jak też

w stosunku do osoby jemu bliskiej. W każdym jednak przypadku niezależnie od tego, czy będą to działania, czy zaniechania obdarowanego wymagane jest ujawnienie po jego stronie zamiaru pokrzywdzenia darczyńcy (por: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26.07.2000 r.,

w sprawie I CKN 919/98; wyrok SN z dnia 07.05.2003 r., w sprawie IV CKN 115/01; wyrok SN z dnia 05.10.2000 r., w sprawie II CKN 280/00). Znamion rażącej niewdzięczności nie wyczerpują natomiast czyny nieumyślne obdarowanego, a nawet drobne czyny umyślne,

ale nie wykraczające poza zwykłe konflikty życiowe, rodzinne (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 czerwca 2010r., II CSK 68/10).

Dla rozstrzygnięcia sporu konieczne zatem było rozważenie, czy wskazywane przez powodów zachowania, czy to w formie działania czy też zaniechania pozwanego miały faktycznie miejsce i czy nosiły znamiona rażącej niewdzięczności. Zebrany w toku postępowania materiał dowodowy nie daje w ocenie Sądu podstaw do przyjęcia, że zaistniały przesłanki uzasadniające odwołanie darowizny. Nie sposób przypisać pozwanemu, aby dopuścił się rażącej niewdzięczności w postaci naruszenia obowiązków wynikających ze stosunków osobistych (rodzinnych) łączących go z matką i ojczymem jako darczyńcami oraz moralnego obowiązku wdzięczności uznając, że wysuwane przeciwko niemu zarzuty nie znalazły potwierdzenia. Nie ulega wątpliwości, iż między stronami niniejszego postępowania istnieje dość poważny konflikt, ugruntowany z jednej strony w osobowości M. S., jego impulsywności, wybuchowości, zaburzeniami zachowania i problemami wychowawczymi, które stwarzał, z drugiej zaś nieumiejętnością wypracowania porozumienia i stawiania mu szeregu zarzutów przez powódkę. Przywoływanego w orzecznictwie pojęcia „niewłaściwe i krzywdzące darczyńcę zachowania” nie należy rozpatrywać w kategoriach niezgodności z jego oczekiwaniami, wolą i życzeniami. Prowadziłoby to do sytuacji, w której obdarowany, z racji przysporzenia uzyskanego w drodze darowizny, pozostawałby uzależniony od decyzji darczyńcy i w zasadzie pozbawiony możliwości samo decydowania o sobie.

Powódka, argumentując rażąco niewdzięczność pozwanego, przywoływała zdarzenie z dnia 02.02.2015r., podczas którego M. S. miał dopuścić się jej pobicia, prowadzącego w konsekwencji do jej umieszczenia w szpitalu, podczas gdy ustalenia Sądu doprowadziły do ustaleń odmiennych, uniemożliwiających przypisanie depozycjom N. G. waloru wiarygodności. W ocenie Sądu nie można przyjąć, iż pozwany dopuścił się rażącej niewdzięczności w postaci naruszenia obowiązków wynikających ze stosunków osobistych (rodzinnych) łączących go z darczyńcą oraz etycznego obowiązku wdzięczności. W świetle zebranego w sprawie materiału Sąd uznał, że wysuwane przeciwko pozwanemu

zarzuty dopuszczenia się naruszenia czynności narządów ciała powódki nie znalazły potwierdzenia, a przedstawione przez powodów dowody nie wskazują dostatecznie na szczególnie negatywne ukierunkowanie działań pozwanego na nich, odbiegające od dotychczasowych relacji łączących strony niniejszego postępowania. Bezspornie, co akcentowali niemalże wszyscy przesłuchiwani w sprawie świadkowie, sposób zwracania się pozwanego do matki i jej męża mógł pozostawiać wiele do życzenia, nie mniej jednak rodzina w taki sposób funkcjonowała od wielu lat - jeszcze przed dokonaniem na rzecz pozwanego darowizny. Relacje stron bez wątpienia są niewłaściwe i obustronnie zaburzone, w przeszłości wielokrotnie dochodziło pomiędzy stronami do kłótni, obrzucania się wzajemnie wulgaryzmami. Nie sposób jednak w niniejszej sprawie przyjąć, aby zachowania te uległy nasileniu w ślad za dokonaną darowizną. Niezależnie natomiast od sposobu komunikowania się stron oraz niejednokrotnie nieumiejętności wypracowania porozumienia, takie zachowania nie mogą być traktowane jako szczególnie naganne, uzasadniające odwołanie darowizny. Są one niewątpliwie nieprawidłowe i zasługujące na krytyczną ocenę, nie sposób im jednak przypisać szczególnej naganności. Ponadto, Sąd dostrzega że pozwany na przestrzeni ostatnich lat wykazywał zainteresowanie matką i jej aktualnym mężem, chociażby w postaci przekazywania im środków pieniężnych (czego sami zainteresowani nie kwestionowali), dokonywania zakupów, wymiany okien czy sporadycznych odwiedzin. W pełni respektował zapisy zawartej umowy darowizny - ustanowił na rzecz swojej matki oraz swojego ojczyma na czas nieokreślony nieodpłatną służebność osobistą mieszkania, polegającą na prawie zamieszkiwania i swobodnym korzystaniu przez uprawnionych w sposób dotychczasowy z całego lokalu.

Reasumując, należy stwierdzić, iż zachowanie pozwanego wobec powodów nie było niewdzięczne i tym bardziej nie nosiło cech rażącego. W przypadku rażącej niewdzięczności wymagane jest ujawnienie po stronie obdarowanego zamiaru pokrzywdzenia darczyńcy. Pomimo akcentowanego kilkakrotnie w treści uzasadnienia poważnego konfliktu rodzinnego, pozwany zachowań takich nie prezentował, wręcz przeciwnie – na własny koszt dokonał wymiany chociażby okien w mieszkaniu dla poprawy komfortu życia powodów, przekazywał im sporadycznie środki pieniężne, współfinansował bądź finansował zakupy.

Brak przesłanek warunkujących skuteczne odwołanie darowizny uzasadniało oddalenie powództwa.

Z tych względów na podstawie art. 898 § 1 kc orzeczono jak w sentencji wyroku.

O kosztach orzeczono na podstawie 102 kpc, zgodnie z zawartą w nim zasadą słuszności, albowiem sytuacja materialna powodów uzasadnia odstąpienie od obciążania ich kosztami postępowania. Z uwagi na powyższe, jak również okoliczność reprezentowania w niniejszym postępowaniu N. G. oraz S. G. przez ustanowionego z urzędu pełnomocnika, nakazano wypłacić ze Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Białymstoku na rzecz radcy prawnego działającego w imieniu i na rzecz powodów kwotę 3.600 zł powiększoną o należny podatek VAT tytułem nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej z urzędu, ustaloną na podstawie § 6 pkt 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (t.j. Dz. U. z 2013r., poz. 490) w zw. z § 2 ust. 3 tego rozporządzenia.